

EESTI VABARIIGI
(edaspidi *abisaajariik*)
ja
NORRA KUNINGRIIGI
(edaspidi *Norra*),
edaspidi ühiselt *pooled*,

vaheline

NORRA FINANTSMEHCHANISMI RAKENDAMIST AASTATEL 2014–2021
KÄSITLEV VASTASTIKUSE MÕISTMISE
MEMORANDUM

VÕTTES ARVESSE, et Norra Kuningriigi ja Euroopa Liidu vahelise Norra finantsmehhanismi aastateks 2014–2021 käsitleva lepinguga luuakse finantsmehhanism (edaspidi *Norra finantsmehhanism 2014–2021*), mille vahendusel Norra aitab kaasa majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisele Euroopa Majanduspiirkonnas;

VÕTTES ARVESSE, et Norra finantsmehhanismi 2014–2021 eesmärk on tugevdada Norra ja abisaajariigi rahvaste suhteid nende huvides;

VÕTTES ARVESSE, et Norra ja abisaajariigi tihe koostöö aitab kaasa stabiilse, rahumeelse ja jõuka, headel valitsemistavadel, demokraatlikel institutsioonidel, õigusriigi põhimõttel, inimõiguse austamisel ja jätkusuutlikul arengul põhineva Euroopa loomisele;

VÕTTES ARVESSE, et pooled lepivad kokku Norra finantsmehhanismi 2014–2021 tõhusaks rakendamiseks vajaliku koostööraamistiku loomises,

on pooled KOKKU LEPPINUD järgmises.

Artikkel 1

Eesmärgid

1. Norra finantsmehhanismi 2014–2021 peamised eesmärgid on aidata kaasa majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisele Euroopa Majanduspiirkonnas ning tugevdada Norra ja abisaajariikide kahepoolseid suhteid rahaliste toetustega lõikes 2 nimetatud esmatähtsates valdkondades. Sellest tulenevalt valivad vastastikuse mõistmise memorandumiga pooled rahastamiseks programmivaldkonnad, mis aitavad kaasa nimetatud eesmärkide saavutamisele.

2. Rahalised toetused tehakse kättesaadavaks järgmistes esmatähtsates valdkondades:

- a) innovatsioon, teadusuuringud, haridus ja konkurentsivõime;
- b) sotsiaalne kaasatus, noorte tööhõive ja vaesuse vähendamine;
- c) keskkond, energeetika, kliimamuutus ja vähe süsinikdioksiidiheiteid tekitav majandus;
- d) kultuur, kodanikuühiskond, hea valitsemistava ning põhiõigused ja -vabadused;
- e) justiits- ja siseasjad.

Artikkel 2

Õiguslik raamistik

Vastastikuse mõistmise memorandumit kohaldatakse koos järgmiste dokumentidega, mis koos vastastikuse mõistmise memorandumiga moodustavad Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rakendamise õigusliku raamistiku:

- a) Norra Kuningriigi ja Euroopa Liidu vaheline Norra finantsmehhanismi aastateks 2014–2021 käsitlev leping (edaspidi *leping*);
- b) Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rakendusmäärus (edaspidi *rakendusmäärus*), mille Norra on kehtestanud kooskõlas lepingu artikli 10 lõikega 5;
- c) iga programmi kohta sõlmitavad programmilepingud;
- d) vajaduse korral rakendusmääruse kohaselt Norra Välisministeeriumi (edaspidi NMFA) vastu võetud juhised.

Artikkel 3

Finantssätted

1. Lepingu artikli 2 lõike 1 kohaselt on rahalise toetuse kogusumma 1 253,7 miljonit eurot, mis tehakse kättesaadavaks iga-aastaste 179,1 miljoni euro suuruste osamaksetena ajavahemikus 1. maist 2014 kuni 30. aprillini 2021, viimane kaasa arvatud.

2. Lepingu artikli 6 kohaselt eraldatakse abisaajariigile lõikes 1 nimetatud ajavahemikus kokku 35 700 000 eurot.

3. Lepingu artikli 3 lõike 2 punkti b kohaselt eraldatakse 1% lõikes 2 nimetatud kogusummast inimväärse töö ja kolmepoolse dialoogi edendamise fondi.

4. Lepingu artikli 10 lõike 4 ja rakendusmääruse artikli 1.9 kohaselt kaetakse Norra halduskulud eespool nimetatud kogusumma arvelt. Seda reguleerivad lisasätted on kehtestatud rakendusmääruses. Abisaajariigile eraldatav netosumma on 33 022 500 eurot.

Artikkel 4

Ülesanded ja kohustused

1. Norra eraldab vajalikud toetussummad abisaajariigi esitatud ja NMFA heakskiidetud abikõlblikele programmidele esmatähtsates valdkondades, mis on loetletud lepingu artikli 3 lõikes 1, ja programmivaldkondades, mis on loetletud lepingu lisas. Norra ja abisaajariik valmistavad koostöös ette kontseptsioonikirjeldused, milles on määratud iga programmi kohaldamisala ja kavandatud tulemused.
2. Abisaajariik tagab Norra finantsmehhanismi 2014–2021 alusel rahastatavate programmide täieliku kaasrahastamise lisa B ja programmilepingute kohaselt.
3. Norra finantsmehhanismi 2014–2021 juhib NMFA, kes teeb toetuse andmise otsuseid kooskõlas rakendusmäärusega.
4. NMFA-d abistab finantsmehhanismide kantselei (edaspidi *FMO*). FMO vastutab Norra finantsmehhanismi 2014–2021 igapäevatöö korraldamise eest ja tegutseb kontaktasutusena.

Artikkel 5

Ametiasutuste määramine

Abisaajariik on volitanud enda nimel tegutsema riikliku kontaktasutuse. Riiklik kontaktasutus vastutab üldiselt Norra finantsmehhanismi 2014–2021 eesmärkide saavutamise ja Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rakendamise eest abisaajariigis kooskõlas rakendusmäärusega. Lisas A on rakendusmääruse artikli 5.2 kohaselt määratud riiklik kontaktasutus, sertifitseeriv asutus, auditeeriv asutus ning rikkumistega tegelev asutus.

Artikkel 6

Mitmeaastane programmiraam

1. Kooskõlas rakendusmääruse artikliga 2.5 on pooled kokku leppinud rakendamise raamkava, mis koosneb järgmistest finants- ja põhiandmetest:
 - a) kokkulepitud programmide loetelu ja Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rahalised toetused programmide kaupa;

- b) programmide, nende eesmärgi, vajaduse korral peamise fookuse, programmide kaupa kinnitatava toetuse määra, kahepoolsete eesmärkide, samuti konkreetsete probleemide, mis on seotud sihtrühmade, geograafiliste piirkondade või muude küsimustega, kindlaksmääramine;
- c) vajaduse järgi programmioperaatorite kindlaksmääramine;
- d) vajaduse järgi doonorite programmipartnerite kindlaksmääramine;
- e) vajaduse järgi rahvusvaheliste partnerorganisatsioonide kindlaksmääramine;
- f) asjakohastesse programmidesse lisatavate eelnevalt määratud projektide kindlaksmääramine.

2. Rakendamise raamkava on esitatud lisas B.

Artikkel 7

Kahepoolsete suhete fond

Rakendusmääruse artikli 4.6 kohaselt eraldab abisaajariik rahalised vahendid Norra ja abisaajariikide kahepoolsete suhete tugevdamiseks. Riiklik kontaktasutus haldab kahepoolsete suhete fondi kasutamist ja loob kahepoolsete fondide ühiskomitee kooskõlas rakendusmääruse artikliga 4.2.

Artikkel 8

Aastakoosolekud

Rakendusmääruse artikli 2.7 kohaselt osalevad aastakoosolekul NMFA ja riiklik kontaktasutus. Aastakoosolekul peab NMFA-l ja riiklikul kontaktasutusel olema võimalus läbi vaadata saavutatud areng võrreldes eelmise aruandeperioodiga ja leppida kokku vajalikud edasised meetmed. Aastakoosolek on foorumiks, kus arutatakse kahepoolsetelt huvi pakkuvaid küsimusi.

Artikkel 9

Lisade muutmise

Lisasid A ja B võib muuta NMFA ja riikliku kontaktasutuse kirjavahetuse teel.

Artikkel 10

Kontroll ja teabe kättesaadavus

NMFA-l, Norra riigikontrollil ja nende esindajatel on õigus korraldada tehnilisi või finantskontrolle või revisjone, mida peetakse vajalikuks, et kontrollida programmide ja projektide planeerimist, rakendamist ja nende üle järelevalve korraldamist ning rahaliste vahendite kasutamist. Abisaajariik annab vajalikku abi ja teavet ning esitab dokumentatsiooni.

Artikkel 11

Reguleerimispõhimõtted

1. Vastastikuse mõistmise memorandumi kõikide aspektide kohaldamist reguleeritakse rakendusmääruse ja selle muudatustega.

2. Norra finantsmehhanismi 2014–2021 eesmärged püütakse saavutada Norra ja abisaajariigi tihedas koostöös. Pooled nõustuvad järgima Norra finantsmehhanismi 2014–2021 kõigis rakendamisetappides võimalikult rangeid läbipaistvuse tagamise, aruandekohustuse täitmise ja kulutõhususe nõudeid, rakendama head juhtimistava, koostöö, mitmetasandilised valitsemise, säästva arengu, soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste põhimõtteid.

3. Abisaajariik peab ennetavalt tegutsema, selleks et järgida Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rakendamise põhimõtteid kõikidel tasanditel.

4. Hiljemalt 31. detsembriks 2020 vaatavad vastastikuse mõistmise memorandumi pooled läbi memorandumi rakendamises tehtud edusammud ning lepivad seejärel vajaduse korral kokku programmidesised ja -vahelised ümberjaotamised. Riiklik kontaktasutus võtab läbivaatuse järeldused arvesse rakendusmääruse artiklis 1.11 viidatud reservi jaotamise ettepaneku tegemisel.

Artikkel 12

Jõustumine

Vastastikuse mõistmise memorandum jõustub viimase allkirja andmise kuupäevale järgneval päeval.

Vastastikuse mõistmise memorandumile kirjutatakse alla kahes ingliskeelses eksemplaris.

Alla kirjutatud 9. mail 2017 Tallinnas

Alla kirjutatud 9. mail 2017 Tallinnas

Eesti Vabariigi nimel

Norra Kuningriigi nimel

.....

.....

Riiklikud juhtimis- ja kontrollstruktuurid

1. Riiklik kontaktasutus

Riikliku kontaktasutusena tegutseb Rahandusministeerium. Riikliku kontaktasutuse ülesanded ja kohustused on sätestatud rakendusmääruses, eelkõige selle artikliga 5.3.

Riikliku kontaktasutuse ülesandeid täidavad kolm Rahandusministeeriumi koosseisus olevat osakonda:

- välisvahendite osakond;
- riigieelarve osakond;
- Euroopa Liidu maksete osakond.

Nimetatud osakonnad alluvad Rahandusministeeriumi eelarvepoliitika asekanstlerile, kes tegutseb riikliku kontaktasutuse juhina.

Välisvahendite osakond täidab kõiki rakendusmääruses sätestatud riikliku kontaktasutuse ülesandeid, välja arvatud Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rahaliste vahendite kasutamise strateegiline planeerimine ning programmi ettepanekute hindamine. Välisvahendite osakond vastutab lisaks Euroopa Liidu struktuurifondide ja välisabi koordineerimise ning haldamise eest.

Riigieelarve osakond tegeleb riikliku kontaktasutuse nende ülesannetega, mis on seotud Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rahaliste vahendite kasutamise strateegilise planeerimise ning kontseptsioonikirjelduste hindamisega. Riigieelarve osakond vastutab ka Euroopa Liidu struktuurifondide ja välisabi planeerimise eest.

2. Sertifitseeriv asutus

Kooskõlas rakendusmääruse artikliga 5.2 täidab sertifitseeriva asutuse ülesandeid riiklik kontaktasutus.

Sertifitseeriva asutuse ülesanded ja kohustused on sätestatud rakendusmääruses, eelkõige selle artiklis 5.4. Kooskõlas rakendusmääruse artikliga 5.2 tuleb tagada, et maksete tegemisega seotud ülesanded on riiklikus kontaktasutuses teistest ülesannetest funktsionaalselt eraldatud.

Rakendusmääruses sätestatud sertifitseeriva asutuse ülesandeid täidab Rahandusministeeriumi Euroopa Liidu maksete osakond, Euroopa Liidu maksete osakond vastutab ka Euroopa Liidu struktuurifondide ja välisabi finantsjuhtimise eest.

Finantstehingute raamatupidamisdokumentide säilitamise kohustust täidab Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK), mis kuulub Rahandusministeeriumi haldusalasse. Riiklik kontaktasutus kontrollib RTK säilitatavaid raamatupidamisdokumente regulaarselt.

3. Auditeeriv asutus

Auditeeriva asutusena tegutseb Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond. Finantskontrolli osakonna põhiülesanded on koordineerida ja analüüsida valitsusasutuste sisekontrollisüsteemi rakendamist ning korraldada neis siseauditeid. Finantskontrolli osakond täidab auditeeriva asutuse ülesandeid seoses ELi struktuurifondide ja välisabiga. Auditeeriva asutuse juhi ülesandeid täidab finantskontrolli osakonna juhataja. Finantskontrolli osakond allub Rahandusministeeriumi kantslerile.

Auditeeriv asutus on oma ülesannetes sõltumatu riiklikust kontaktasutusest ja sertifitseerivast asutusest.

Auditeeriva asutuse ülesanded ja kohustused on sätestatud rakendusmääruses, eelkõige selle artiklis 5.5.

Riiklik kontaktasutus esitab NMFA-le koopiad kõigist auditi aruannetest, mille Eesti riigikontroll on koostanud seoses Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rakendamisega.

4. Rikkumistega tegelev asutus

Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond (auditeeriv asutus) vastutab rikkumisaruannete ettevalmistamise ja esitamise eest .

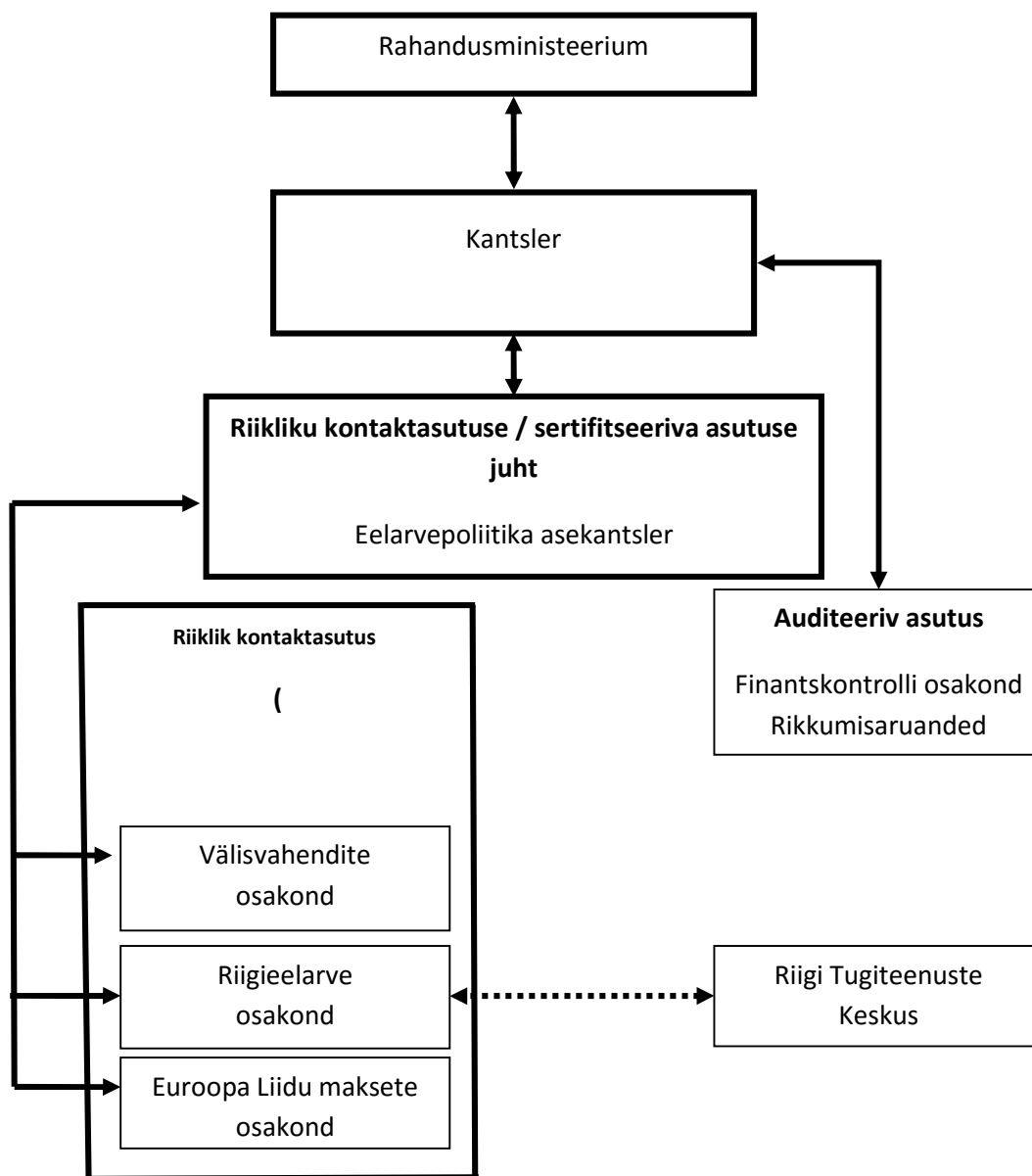
Finantskontrolli osakonna juhataja on rikkustega tegeleva asutuse juht. Finantskontrolli osakond allub Rahandusministeeriumi kantslerile.

Rikkumistega tegeleva asutuse ülesanded ja kohustused on sätestatud rakendusmääruses, eelkõige selle artiklis 12.3.

5. Strateegiaaruanne

Rakendusmääruse artikli 2.6 kohaselt esitab riiklik kontaktasutus NMFA-le igal aastal strateegiaaruande Norra finantsmehhanismi 2014–2021 rakendamise kohta abisaajariigis. Strateegiaaruanne esitatakse NMFA-le vähemalt kaks kuud enne aastakoosoleku toimumist, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

6. Organisatsiooni struktuur

Rakendamise raamkava

Rakendusmääruse artikli 2.5 kohaselt on vastastikuse mõistmise memorandumi pooled kokku leppinud käesolevas lisas esitatud rakendamise raamkava.

1. Rakendamise raamkava finantsandmed

	Eesti Vabariik	Norra finantsmehhanismi toetussumma	Riiklik toetussumma
	Programmid		
1	Konkurentsivõime	23 000 000 €	4 058 824 €
2	Kohalik areng ja vaesuse vähendamine	7 400 000 €	1 305 882 €
3	Sotsiaalne dialoog – inimväärne töö	357 000 €	puudub
	Muud eraldised		
	Tehniline abi abisaajariigile (artikkel 1.10)	535 500 €	puudub
	Reserv (artikkel 1.11)	1 016 000 €	puudub
	Reserv finantsmehhanismi 2009–2014 raames rahastatavate projektide lõpetamiseks (artikkel 1.12)	puudub	puudub
	Kahepoolsete suhete fond (artikli 4.6 lõige 1)	714 000 €	puudub
	Eestile tehtavate eraldiste netosumma	33 022 500 €	5 364 706 €

2. Eriküsimused

Norra Kuningriigi ja Eesti Vabariigi kahepoolseid suhteid tuleb tugevdada, et stimuleerida ja arendada pikaajalist koostööd kõigis Norra Kuningriigi ja Euroopa Liidu vahelise lepingu lisas loetletud valdkondades. Samuti on eesmärk tugevdada kahepoolset koostööd poliitilisel tasandil ja Euroopa tasandil ühist huvi pakkuvates valdkondades, võttes eelkõige arvesse ühist kahepoolset tegevust Eesti Euroopa Liidu eesistumise ajal.

3. Rakendamise raamkava põhiandmed

Allpool kirjeldatud programme rakendatakse NMFA nõusolekul ning kooskõlas rakendusmääruse artikliga 6.3.

A. Programm "Konkurentsivõime"

<i>Programmi eesmärk:</i>	väärtuste juurde loomine ja kestlik areng
<i>Programmitoetus:</i>	23 000 000 €
<i>Programmi kaasrahastamine:</i>	4 058 824 €
<i>Programmioperaator:</i>	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
<i>Doonorite programmipartner:</i>	Innovation Norway (IN)
<i>Programmivaldkond:</i>	Ettevõtluse arendamine, innovatsioon ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted
<i>Eriküsimused:</i>	Kontseptsioonikirjelduse väljatöötamisel tuleb kaaluda võimalikku eelnevalt kindlaksmääratud küberinnovatsiooni ja -uuringute projekti. Kontseptsioonikirjelduse väljatöötamisel tuleb kaaluda rahastamisvahendite kasutamise võimalust.
<i>Kahepoolsed eesmärgid:</i>	125 000 € eraldatakse programmile kahepoolsete suhete fondist. See ei takista kahepoolsete fondide ühiskomiteel eraldada programmile täiendavaid rahalisi vahendeid.

B. Programm "Kohalik areng ja vaesuse vähendamine"

<i>Programmi eesmärk:</i>	sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse tugevdamine
<i>Programmitoetus:</i>	7 400 000 €
<i>Programmi kaasrahastamine:</i>	1 305 882 €
<i>Programmioperaator:</i>	Sotsiaalministeerium
<i>Doonorite programmipartnerid:</i>	Norra Tervisedirektoraat (HDIR) Norra Rahvatervise Instituut (FHI)
<i>Programmivaldkonnad:</i>	Kohalik areng ja vaesuse vähendamine Töö ja eraelu tasakaal Euroopa rahvatervise väljakutsed Ohustatud lapsed ja noored Noorte osalemine tööturul

Kodune ja soopõhine vägivald
Hea valitsemistava, vastutavad asutused, läbipaistvus

Eriküsimused: Programm hõlmab meetmeid, mis käsitlevad rahvusvähemuste integratsiooni.

Kahepoolsed eesmärgid: 75 000 € eraldatakse programmile kahepoolsete suhete fondist. See ei takista kahepoolsete fondide ühiskomiteel eraldada programmile täiendavaid rahalisi vahendeid.

Programm viiakse ellu koos kohaliku arengu ja vaesuse vähendamise programmiga, mille suhtes rakendatakse EMP finantsmehhanismi 2014–2021.

C. Programm "Sotsiaalne dialoog – inimväärne töö"

Programmi eesmärk: Tööandjate organisatsioonide, ametiühingute ja riigiasutuste kolmepoolse koostöö tugevdamine ning inimväärse töö edendamine

Programmitoetus: 357 000 €

Programmi kaasrahastamine: Ei kohaldata

Programmioperaator: Finantsmehhanismide kantselei rakendusmääruse artikli 6.13 alusel. Innovation Norway on määratud fondi operaatoriks rakendusmääruse artiklile 6.13 lõike 4 kohaselt.

Programmivaldkond: Sotsiaalne dialoog – inimväärne töö